

този начин нагласата „децата не искат да учат“ се пренася и препотвърждава от „образованието не е ценност за ромите“. Според учителите незаинтересоваността на родителите рефлектира върху разбиранията на децата: „Много е занижен интереса от страна на родителите към учебния процес“ (уч. 32); „Ами понякога и семейството, и родителите са тези, които обезкуражават децата да учат. Защото им обясняват, че няма смисъл от учението. Просто не ценят училището като ценност“ (уч. 6). Такива изказвания има много. Тази гледна точка продължава към това, че децата не виждат развитието си през образование, а през работа: „половината от децата тука работят и знаят много добре какви са парите, знаят цената на парите и изобщо смятат, че както те се изразяват, вие, като сте учили, да не би да сте прокопсали“ (уч. 8). Тези мнения на учителите до голяма степен могат да бъдат потвърдени от данните от интервютата на младежите от ромски произход.

Всички тези трудности обаче не променят основната задача на учителите – да образоват децата. Какво тогава се опитват да направят учителите, за да променят това нежелание за учене у децата? Първата основна трудност, която се явява пред учителите, е свързана с неспазването на формалните училищни правила от страна на децата – неидването на училище и бягането от час.<sup>107</sup> Според учителите децата започват да отсъстват по-масово след IV клас и с напредването на възрастта отсъствията зачестяват. Стига се и до отпадане на деца – най-честата посочена причина за момичетата е ранната женитба, а за момчетата започването на работа. Опитите на учителите да обяснят на децата, че редовното им идване на училище, и то навреме, е задължително, не водят до нищо. В случай че децата са в двора на училището, учителите ги събират, но това невинаги означава, че децата влизат в час. Най-крайната мярка, която учителите предприемат (става дума за класни ръководители, каквито са по-голямата част от интервюираните учители), е да обикалят домовете на децата (след като детето е отсъствало известно време) и да ги търсят там или да говорят с родителите им. По думите на

---

<sup>107</sup> Защото човек може да отиде в училище, но пак да бяга от час.